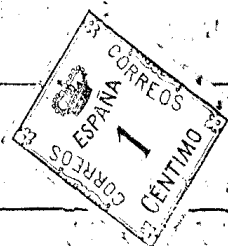

Any X-I Núm 417
ARTÀ 31 de gener. 1928.

PATRIA

PR:US
Artà, i comar: a any 4 Ptas.
A fora id 6
Extranger id 10

Croquis artanencs

Diada de St. Antoni Abat

I

La festa de Sant Antoni Abat és la festa popular més típicament artanenca. Altrament és cert que tota Mallorca s'és enamorada d'aquest sant qui oint un dia les paraules de Jesucrist «si vols ésser perfect ven ço que tens i dona ho als pobres», amb un gran gest magnànim, deixà sa llar i son patrimoni, en la flor de son jovent, per internar-se dins l'esglaiosa soletat dels deserts d'Egipte on visqué amb sobirana pobresa i amb baralla incessant amb l'esperit de les tenebres. El qual, veient que St. Antoni havia presa la carrerra de la virtut amb la tropellia d'un gegant, li feia una guerra crudel per tal de que arribàs a trobar desamable i oiosa la vida solitària. Li representava, amb colors vives, la felicitat que el món dona a sos seguidors, malmesa l'adolescència plena de somnis blaus la molllor i plauor de son temperament, la noblesa de la seua sang, la suavitat dels delits carnals; emperò St. Antoni fent burla i menyspreu de l'inimic no escoltà la seua veu de sirena enganyadora, sinó que allargà més els seus dijuns, encengué més la seua oració i foren més sanguinolents les seues disciplines.

El desert li va pareixer massa dolc pel seu desig de penitència i s'aficà, de viu en viu, dins la negra horror d'una tomba a on un amic li duia alguna refecció corporal, i, desitjós encara d'una solitud més absoluta, un jorn, de bell matí sortí d'aquella presó i penetra dins el més tancat del

desert i camina caminarás a la bella ventura, arribà a la vorera del riu Nil i el saltà d'una gambada. Ovirant, després, al cap cimbal d'un puig, un antic casell ruïnós l'escullí per fer-hi el niu. Així les àguiles, regines de l'espai, trien per estatge un crui de penyal repenjat al caire dels abismes d'on poren pendre son vol amb més ímpetu i encelar-se per les altes regions del firmament.

Aquí encara hi multiplicà les seues austeritats i en la pròpia carn, que és l'inimic nostre més acarnissat, hi exercí tota mena de rigor, domant, a foc i ferro, el seu briu, tallant implacablement els seus desigs que sempre rebroten i, com la mala erba, no moren mai, i, així, la seua carn sotsmesa, era una serventa dócil de son esperit. Però qui podrà racloire la bona plor que la virtut escampa i apagar la clarendera de llum que difon, ja sia a amagui dins les inextricables profunditats del desert? Seguint el rastre de l'aroma subtil i guiats per l'amable claror que irradiava aquella santedat pressentida, però desconeguda, arribaren fins a St. Antoni grans companyies de gent per demanar-li que, en aquelles vastes solituds inhabitades, hi posàs escola de santedat i que ells volenterosament en serien els deixebles. El Sant anacòreta no se'n podia aconfortar de que, finalment, li sortissen fallides ses múltiples diligències per apartar-se de la comunió amb tota persona nada; més, foren tantes i tan humils les súpliques

que vinclaren son coratge i s'abelí a fer la seua voluntat. I aquells deserts horrids i estèrils poblats de lleons i alimanyes, foren tramudats, per la gràcia del Sant Esperit, en praderes de lliris incontaminats, en un vast colomar ru morojant de plegaries, en un rusc tumeus on cada asceta hi elaborava i refinava la mel de les virtuts sota el mestratge de St. Antoni.

La vida d'aquest sant és enternadora, és d'aquelles que arrebaten l'admiració de la multitud perquè és una xarxa atapida de meravelles de les qui parlen als sentits, que s'afiquen pels ulls i aflamen l'entusiasme, i no és extrany si Mallorca li corre darrera i si el mira amb els ulls ampleament oberts d'estupor. Els seus miracles fulgurants, els combats violentíssims amb el dimoni, la seua fillada innúmera, ses penitències casi increïbles, sa vida tan llarga, això és lo que li ha duts més devots. I el poble d'Artà, de bona hora, també en restà ullprès del Sant anacòreta barba florida, carregat d'anys i de seuy, amic dels pagesos i ramaders que li poseu sota la seua poderosa intercessió guardes i bestiar i és el seu sant protector i confident. Ell és el sant més acabalat de les nostres parroquies rurals car els seus devots li són agraits i li fan part de sa pobresa i adue a qualque poble, com és ara a Artà, el dia de la festa li acaramullen el retaule de ciris votius.

Per St. Antoni els artanencs tiren la casa per la finestra, com deim vulgarment. És una festa trniosa i sorollosa. Vuit dies abans, els carrers d'aquesta vila tan religiosament silenciosos, per on les converses són en veu baixa i per on sembla, que la gent hi camina

de puntes per no rompre l'encantament, s'estremeixen d'un sust horrible amb el sò dels corns que donen l'apariència de que el poble es estat pres per un exèrcit formidable de peixeters. La mainada es posa a la cinta una cordellina on hi penjen tots els picarols i cascavells que poden haver i trasquen i corren esbojarradament, com estols d'ovelles a lloure, i aquell picaroleig i degotar de ferro és un clau que us entra dins el cervell i una setmana després encara hi perdura aquella borinor seguida, perfidiosa. No sabem com de gué neixer aqueixa costum tan extranya, ni sabem veure la relació que tenga amb la festa de St. Antoni, emperó estam molt lluny de proserintarla. És l'anunci d'un bell jorn qui s'acosta. Mes, si us ho cal saber, ço que de la festa ens agrada més són els fogarons. Els fogarons! Els nostres ulls irresistiblement ens hi van darrera. Són l'expressió autèntica de l'alegria popular i, a Mallorca, les festes populars i els fogarons sempre van aparellats. A Inca en fan per Sta. Maria la Major; a Cura i an els pobles de mitjorn per Sta. Catalina; a Sant Joan el divendres sant quant se'n duen a enterrar el Bon Jesús a Consolació; a Palma per St. Sebastià molts de pobles com és ara Soller, Sa Pobla i Artá, per St. Antoni Abat i a altres, fins i tot, per les matances que és una festa rústica que encara conserva tot el perfum de l'autigor.

FELIX

Flor de passionera

Guarint la vella paret que ja no sembla lo que era, alegra la passionera amb sa verdor i esponera tot l'ombrívol corralet.

D'aquell qui la sembra allí tot els afanys s'endrecaven a tenir flors que ostentaven martiris, i pregonaven l'amor i el dolor diví.

Beneit sia el Senyor que de la creu la follia

sembla dins l'ànima mia i brostar fa l'alegria amb la saba del dolor.

Marta Gari

Per l'història d'Artá

El retaule de l'Assumpta

Dia 8 mensis Maltg 1714

In Dei nom. Los honors. Ant Sancho major Juan Gili sobreposats lo any corrent del ofici de teixidors de lli de la present Vila de Artá. Junament ab los honos Miq Gili Ant Azamora Jaum Carrió y Juan Juan Promens dit any de dit ofici fench resolt per la Promenia acceptar lo honor Miquel Gili altre dels Promens que se fasse al quadro de Ntra Sra de Assumptió de la Pre-ent Parrochia de Artá del modo y tras que se ha enviada y dita promenia done Poder al Mt. Rd Sr Mthel Roca Pre y Vicari ppº de Artá de donar a fer dit quadro en los plassos y pagues a ell ben vist confiant en la assistència del dit St Vicari lo honor Ant Sancho promen y conceller es de vot. de la Promenia Juan Carrió es del vot de la Promenia Juan Lluís es del vot de la Promenia Martí Carrió es del vot. de la Promenia Miq Sancho es del vot de la Promenia Juan Ginard es de vot de la promenia Miquel Juan es del vot de la Promenia

Testes Sebastià Lliteres fill de Pere y Juan Riutort fill de Juan.

Del llibre dels Teixidors de lli de la vila de Artá.

Per la còpia

J. ALZAMORA

Dos nous confreres

Pel pròxim febrer està anunciada l'aparició de dos nous periòdics que sortiran a Ciutat, el Director de cada un dels quals ha tenguda la deferència d'anunciar-nos la sortida i enviarnos la seua salutació.

La Nostra Terra se titula la Revista científic literària que va a publicar En Francesc Vidal Burdils. Precisament fa anys que tots els aimants de la gai ciència que hi ha a Mallorca, sentien fratura de semblant publicació. Moltes n'han començades, però totes han tenguda vida efimera per causes que fa poc exposà en un conciensut article editorial el nostre confrare Soller. Hem de creure, i així ho presentim, que En Vidal Burdils se posa al davant d'ella amb el coratge juvenivol propi de

son temperament i amb l'experiència de les tropissades dels antecessors.

Desitjam que Mallorca responga a sa crida, i la revista tenga així llarga durada. Establim el canvi

Patria, és el nom d'un nou diari que desde primer del pròxim se publicarà a Palma baix la direcció del jove i intel·ligent farmacèutic D. C. Sureda. Surt baix del lema: *Por la Iglesia, Por España y Por Mallorca*, que tanta afinitat té amb el nostre: *Deu i Pàtria*. No cal dir, doncs com celebrem la seua sortida, com li desitjam èxit franc i com agraïm les paraules corals amb que son Director nos anuncia sos propòsits. Quedam Sr. Sureda a la recíproca, i desde'l present n.º deixam establert el canvi.

D. JUAN PARERA PVRE.

Inesperadament, per no tenir notícia de sa malaltia, se rebé la d'haver mort el dia de St. Sebastià el qui fins fa poc fou vicari de La Pobla. Rt. D. Joan Parera Sansó, natural de Manacor, però resident en aquella vila desde feia 36 anys. Un atac de grippe en pocs dies l'han duit a la sepultura essent sa mort molt sentida dins Mallorca essent alment per la gent de lletres a l's quals se dedicava en les hores que li deixava lliures el càrreg de sacerdot i de vicari.

Com a sacerdot se distingí sempre per son zel i virtuts i dedicà gran part de sa activitat a obres socials com fou la creació i sosteniment de la societat da cré lit i estalvi *Un sol cor*, de las Memòries del qual nos hem ocupats en repetides ocasions i ara planetjava un Sindicat Agrícola.

Altres de les obres que se li deuen fou la restauració del històric Santuari de Crestaig, del terme de La Pobla aont s'hi fan cada any romeries que ell sempre fomentà.

L'any 1909 fundà la revista «Sa Marjal» obra que per si sola basta per deixar record perennal del Rt. Sr. Parera per aquesta vall, ja que és un ric arsenal de dades històriques de La Pobla com moltíssims articles ben sucosos, i resenyès de monuments prehistòrics i històrics que seran sempre fonts copioses pels qui se dediquin a semblants estudis.

Escrigué també la notable monografia *Notícies històriques sobre el Santuari de Crestaig*, volum de 233 planes, com també *Peregrinación a Tierra Santa y Roma* notes del viatge que en 1925 feu an aquelles terres de records Sants.

Anava ara recopilant notes històriques de La Pobla que guardava en carpetes per publicar-ne un dia

Historia general; com tenia també exposats a casseua moltíssims d'objectes prehistòrics que podrien esser bona basse per un museu de La Pobla.

Basten aquestes notes per fer vera la dita de que amb la seua mort Mallorca ha perdut un fill preclar que li consagrà totes les hores que li permetia la seua missió sacerdotal. La Pobla queda en deute, amp ell i prest o tard haurà de tributar-li l'homenatge pòstum a que's feu mereixedor.

Deu, ja li haurà donat de segur en el cel, el premi que se guanya amb sa vida plena de virtut, de treball i de zel per la seua Glòria.

Rebi sa família la expressió del nostre sentiment.

Funció teatral per aficionats.

El diumenge passat dia 22, debutà per primera vegada en el Teatre Principal, una nova companyia d'aficionats baix el nom de *Cuadro filodramático artístico artanense* i a certadament dirigits per D. Antoni Massot. En ella hi figurava com a primer actor n'En Antoni Vaquer (a) Ray el qual era ja conegut del nostre públic, bastant això perquè el teatre se ves abarrotat de gent, que hi acudí desitjosa de tornar a veure presentar-se en public un qui tant havia agradat en funcions anteriors. Ademés hi prengueren part també dues artistes que per això vengueren de Palma.

Posaren en escena el drama en tres actes titulat *Marco Severi* i el joguet còmic en un acte i en vers *Viva mi Niña*.

En el drama se lluí en tots, i especialment En Vaquer que en vèries parts fou aplaudit. Al acabar foren tots felicitats per molts d'altres aficionats que se trobaven en el teatre.

La gent numerossíssima que hi havia, an sortí molt satisfeta, no dubtant que en la nova primera presentació que fassen, el teatre tindrà altre ple semblant.

Rebi el seu Director com també el primer aficionat i cooperador més entusiasta n'En Antoni Vaquer i demés, la nostre més sincera enhorabona.

X.

REGISTRE

NEIXEMENTS

Dia 21 Maria Oliver Vicens, filla de Francesc Oliver i de Juanaina ana.

27—Juan Ginard Nadal fill de Antoni Metle i Elisabet Mola.

28—Ignaci Maria Ferrer fill de Vicents de Sa Tafona i Juanaina Canet.

Dia—28 Josep Lliteras Ferrer fill de Cristófol Lloveta i Magdalena Tunieta.

MORTS

Dia 20 Gabriel Joy Bennassar (a) Taberner 54 anys, casat, de compressió cerebral.

29 Antonina Ginard Sureda (a) Caparrota de 51 anys, de calapso cardíac.

27—Margalida Villalonga Sureda (a) Coloma de 4 anys, de difteria.

Dia 30—Juan Ginard Goyá (a) Borró 78 anys embolia cerebral.

De Son Servera

Cumplint lo promés aquí van alguns detalls de la funció de dia 20, a vespra l'«Unión». Projectió de una película en sis parts. Presentació de la *cupletista* mallorquina Maria Morey que canta, mb acompanyament de piano i violi, entre altres, un *cuplet* a n'En Franco i demés aviadors que feren el *raid* Espanya Argentina i una sardana en català. Després aparegué en l'escenari la balladora americana Rosario de Santa Fé desenrotlant els altres números del programa.

M'absteng de fer comentaris ja que la meya missió d'informador no m'obliga a fer-ne.

Desgràcia. — L'amo 'n Llorens Mesquida tengué la de caure dins la seua sinia de Ca S'Hereu mentre treia una pedra, i ompent-s'hi una cama. Llamentam l'accident tot desitjant li pronta curació.

Casament. — Dia 21 del corrent se uniren amb el sant matrimoni en aquesta Parròquia la senyoreta Juana Aina Lliteras Vives amb el meu amic el Jefe de l'Estació del Ferrocarril D. Josep Rintort. Les casà el Profesor del Seminari Rt. D. Juan Nicolau. El decapvespre sortiren cap a Palma, aont passarán els primers dies de lluna de mel.

Les desitjam tota classe de felicitats i que sia enhorabona.

Mort. — Madó Rosa (a) Colcurta a bastant avansada edat. A. C. S.

Nota agrícola. — Bona anyada de metles a jutjar per la molta flor que es veu. Cereals i llegums també duen bon curs, gràcies a Deu, si be l'excés d'aigo ha engroguit bosins de blat.

— Ahir dia 26 fou per aquí el Rt. D. Salvador Galmés, Habilitat Esglesiàstic.

RELLIGIOSES

PARROQUIA

Passat demà, diada de N^a. S^a del Candelar, hi haura la benedicció de les candeles i la processó de costum en la Missa Major.

El diumenge pròxim se ferà la Comunió general dels Associats al Sagrat Cor de Jesús.

CONVENT

El dia 2, com de costum, hi haurà l'Ofici amb benedicció de les candeles i processó.

DE CA NOSTRA

DEL TEMPS

Ha feta una desena ben pròpia d'hivern; molt variable i molt freda. Diades de vent fort i algunes dietes i nits de pluja. La fredor és intensa.

ESTAT SANITARI

A causa de les fredors reinants i de la variabilitat del temps hi ha moltíssims de costipats, o *gripes* que venturosament són en sa major part benignes. Alguns dies de jeure i alguns de convalescència.

CAS DE GARROTILLO

Diventes passat a Can Coloma de Na Crema s'hi declarà un cas de difteria en una nineta de uns tres anys. Les autoritats, al rebre el parte mèdic feren acordonar la casa, però a mitjan matí era morta. Inmediatament fou portada al cementeri. Acompanyam a sa família amb el sentiment.

LES CARRETERES

Com varem dir, s'havia començat a adodar la carretera de Santa Margalida i aquesta setmana pareix que també s'ha comensat igual adob en la de Son Servera, donant així satisfacció a les contínues demandes dels vezins obligats tranzitar hi.

EL VOLUM DE VENDES

Durant alguns dies hi hagut desfilada de comerciants i industrials per la Sala amb motiu de prestar relació jurada del volum de vendes que resa el *llibre* especial de cada industrial. Amb aquest fet s'han posades de manifest... moltes coses.

PEL RETIR OBRER

Amb motiu d'haver rebut tots els qui tenen assalariats una nota de deute d'un any de les quotes que per retir obrer corresponien en aquells, hi hagué dilluns a vespre una reunió a la Sala aont se 'ls donà instruccions en referència a dites quotes per el passat i per l'esdevenidor.

Banco Catalán Hipotecario

PALMA DE MALLORCA

Oficinas Provisionales

VALLORI 2

Telégramas: BANKAIP

Teléfono: 251.

CAPITAL SOCIAL 25.000 000

CASA CENTRAL BARCELONA

Préstamos hipotecarios, negociación y descuentos de letras, cuentas corrientes a la vista y a plazos fijos, y en general toda clase de operaciones bancarias.

ACCIONES 6 p8

AGENCIA DE ARTA A PALMA
I VICEVERSA DE
ANTONI GILI (A) COMUNA
Y

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24

DIRECCIO: Artá-Can Comuna Centro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADO-
RES; ANELLES. PLANS I CONSULTES.
--(A) CONSELL-MALLORCA--

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n. 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA **Victoria**

ES FORN NOU

DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans
panets, galletes, bescuits, rollets, i tota
classe de pasticeria.

TA BE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agència entre Artá i Palma i heu
va cada dia.

Serveix amb prontutut i seguredat tota
classe d'encarregos

Direcció a Palma: Harina 8. An es cos-
tat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º 5

Tienda Vicens

PRECIOS FIJOS Y MUY REDUCIDOS

EN

Tejidos

y toda clase

Merceria

de

comestibles

Perfumeria

SE VENDEN MAQUINAS DE COSER

PFAFF E IMPERI

y toda clase de instrumentos

J V. CALLE DE A. BLANES 38

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.
Teneu servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29

ARTÁ.

NAUMAN

MAQUINAS PARA

COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI